Plně šifrovaný disk na moderním systému

Ondřej Caletka

5. prosince 2018

Uvedené dílo podléhá licenci Creative Commons Uveďte autora 3.0 Česko.

O sdružení CESNET

eduroam

eduID.cz

eduID.cz HOSTEL

CESNET CA certificate authority

FUAS

CESNET CSIRTS

Mentat Warden

LAB

CESNET DataCare

MetaCentrum

UltraGrid

n×100 Gb/s
n×10 Gb/s
uzel (PoP)
uživatel (user)
100 Gb/s
10 Gb/s
1–2,5 Gb/s
<1 Gb/s

Šifrování disku

- fyzická bezpečnost dat **vypnutého** počítače
- nesupluje šifrování kritických uživatelských dat, např. **privátních klíčů, hesel**
- bez výrazného vlivu na výkon
- na úrovni souborů nebo blokového zařízení
- pouze cenných dat (`/home`) nebo celého disku

cesnet

Scénáře útoku

- **odcizení zařízení**, servisní zásah
  - stačí obyčejné šifrování důležitých souborů
- cold-boot útok
  - paměť je připájena
  - lze ji vyčíst nezabezpečeným Thunderboltem
  - lze nastartovat jednoúčelový systém po restartu
  - nelze eliminovat na straně OS
  - vyžaduje správné nastavení a důvěru ve firmware
- evil-maid útok
  - úprava nešifrované části systému
  - vyzradí heslo při příštím zadání

cesnet

Moderní systém

- používá UEFI
  - vyžaduje EFI System Partition
  - zbytek disku může být šifrovaný
- podporuje UEFI Secure Boot
  - spustí jen podepsané binárky
- používá pokročilý souborový systém (Btrfs/ZFS)
  - subvolumes namísto samostatných oddílů
  - podpora snapshotů
  - kontrola integrity dat

cesnet

Šifrování celého disku

- lepší odolnost proti evil-maid
  - menší plocha viditelná útočníkovi
  - i bez MAC je problematický útok na zašifrovaná data
- vyžaduje zadání hesla při startu
  - nelze nastartovat vzdáleně a odemknout přes síť

cesnet

Tradiční šifrování celého disku

- nešifrovaný oddíl `/boot`
- obsahuje zavaděč, jádro a initramfs
- initramfs se během startu zeptá na heslo a připojí ostatní disky
- chceme-li Secure boot, měl by zavaděč ověřovat podpisy jádra a initramfs

cesnet

Nešlo by to lépe?

- zavaděč GRUB podporuje šifrované svazky
- lze tedy zašifrovat i obraz jádra a initramfs
- vlastní zavaděč musí být v nešifrované EFI System Partition
- stačí mít podepsaný zavaděč

cesnet

Nešlo by to lépe?

- zavaděč GRUB podporuje šifrované svazky
- lze tedy zašifrovat i obraz jádra a initramfs
- vlastní zavaděč musí být v nešifrované EFI System Partition
- stačí mít podepsaný zavaděč

Dvojí zadávání hesla

- zavaděčem rozšifrovaný oddíl nelze předat jádru
- klíč ale může být uložen v initramfs

cesnet

Potřebuje ještě někdo LVM?

- virtualizace blokových zařízení
- možnost dělit či spojovat fyzické svazky do logických
- možnost snapshotů, thin provisioningu, zrcadlení,...
- většina funkcí implementována nativně v Btrfs

cesnet

Potřebuje ještě někdo LVM?

- virtualizace blokových zařízení
- možnost dělit či spojovat fyzické svazky do logických
- možnost snapshotů, thin provisioningu, zrcadlení,...
- většina funkcí implementována nativně v Btrfs

Ideální pro swap

- nutný pro funkci hibernace
- Btrfs nepodporuje swap soubory
- stránkování do samostatného oddílu by vyžadovalo dvojité odemykání

cesnet

Praktická realizace

xkcd 910 © Randall Munroe, překlad Robert Krátký, CC-BY-NC

cesnet

Finální architektura

- EFI System Partition
- LUKS kontejner
  - LVM oddíl s Btrfs
    - subvolume @gentoo
    - subvolume @fedora
    - subvolume …
  - LVM oddíl pro swap

cesnet

Jak to nakonfigurovat

- automatický instalátor patrně selže
  - Fedora: oddíl /boot nesmí být typu Btrfs, nesmí být šifrovaný
- Gentoo a Arch Linux nemají instalátor, takže fungují ;)
- Debian lze vynutit krokem stranou z tradičního instalátoru
- potřebujeme zařídit
  - aby GRUB připojil šifrovaný disk
  - aby initramfs rozšifroval disk podle klíče v něm uloženém

cesnet

Jak nepřijít o výkon

cryptsetup benchmark

```
# Testy jsou počítány jen z práce s pamětí (žádné I/O úložiště).
PBKDF2-sha1      1394382 iterations per second for 256-bit key
PBKDF2-sha256    1635843 iterations per second for 256-bit key
PBKDF2-sha512    1339177 iterations per second for 256-bit key
PBKDF2-ripemd160 1018034 iterations per second for 256-bit key
PBKDF2-whirlpool  777875 iterations per second for 256-bit key
#     Algorithm | Key |  Encryption |  Decryption
        aes-cbc   128b  1112,2 MiB/s  3501,2 MiB/s
    serpent-cbc   128b    93,5 MiB/s   713,3 MiB/s
    twofish-cbc   128b   212,7 MiB/s   385,7 MiB/s
        aes-cbc   256b   840,4 MiB/s  2788,0 MiB/s
        aes-xts   256b  2558,9 MiB/s  2560,5 MiB/s
        aes-xts   512b  2207,0 MiB/s  2223,6 MiB/s
```

cesnet

Je potřeba mít zavedený modul `aesni_intel`

cryptsetup benchmark bez podpory AES-NI

```
#     Algorithm | Key |  Encryption |  Decryption
        aes-cbc   128b   277,9 MiB/s   321,9 MiB/s
        aes-cbc   256b   215,8 MiB/s   241,1 MiB/s
        aes-xts   256b   327,4 MiB/s   325,0 MiB/s
        aes-xts   512b   245,2 MiB/s   243,0 MiB/s
```

Rychlost NVMe SSD

```
# hdparm -Tt --direct /dev/nvme0n1
/dev/nvme0n1:
Timing O_DIRECT cached reads: 2758 MB in  2.00 seconds = 1381.80 MB/sec
Timing O_DIRECT   disk reads: 4460 MB in  3.00 seconds = 1486.59 MB/sec
```

cesnet

Vytváříme strukturu zařízení

LUKS kontejner

```
cryptsetup luksFormat /dev/nvme0n1p2
cryptsetup luksOpen /dev/nvme0n1p2 container
```

LVM mezivrstva

```
pvcreate /dev/mapper/container
vgcreate VG /dev/mapper/container
lvcreate -n btrfs -L 200G VG
lvcreate -n swap -L 16G VG
```

Systém souborů

```
mkfs.btrfs /dev/mapper/btrfs
mkswap /dev/mapper/swap
```

Subvolumes

- nezávislé části Btrfs filesystému
- samostatně se snapshotují
- dobrá praxe je mít kořenový systém souborů v subvolume
- plochý nebo zanořený model

  plochý všechny subvolumes jsou v kořeni, následně jsou připojeny pomocí vícenásobného záznamu ve `fstab`

  zanořený subvolumes jsou umístěny přímo na svém místě, jsou připojeny automaticky s připojením rodiče
- vhodné pro logické oddělení uživatelských, systémových a dočasných dat

cesnet

Snapper

- nástroj na pravidelné snapshotování z dílny openSUSE
- předloha pro nástroj `schnapps` z TurrisOS
- automaticky vyrábí a maže snapshoty
- jsou vytvářeny v `.snapshots`
- je nutno nakonfigurovat pro každý subvolume zvlášť
- pro rollback je dobré mít logy na samostatném subvolume

Snapper.io

cesnet

Dracut

- generátor initramfs obrazů
- vyvinut v RedHat, adoptován kernel.org
- portován na Debian, Gentoo, openSUSE,...
- dokáže **odemknout LUKS svazek klíčem v souboru**

Uložení souboru s klíčem do initramfs

```
# dd if=/dev/random of=/boot/lukskey bs=1 count=4096
# chmod 400 /boot/lukskey
# cryptsetup luksAddKey /dev/nvme0n1p2 /boot/lukskey
# dracut -I /boot/lukskey
```

cesnet

GRUB

- podporuje Btrfs, LVM i LUKS
- vlastní konfiguraci čte už ze šifrovaného disku
  - vlastní fonty, barvy, pozadí se objeví až po zadání hesla

Konfigurační parametry v `/etc/default/grub`

```
GRUB_ENABLE_CRYPTODISK=y
GRUB_CMDLINE_LINUX="rd.luks=1 rd.luks.key=/boot/lukskey:/
rd.luks.uuid=luks-… rd.luks.allow-discards"
```

cesnet

Lepší dialog zadání hesla

- sestavíme vlastní obraz GRUBu
- fonty a obrázky zabalíme do tar archivu memdisk.tar

early-grub.cfg

```
loadfont (memdisk)/ter-x28b.pf2
set gfxmode=auto
terminal_output gfxterm
background_image -m stretch (memdisk)/background.png
cryptomount (hd0,gpt2)
set prefix=(lvm…)/root/boot/grub
configfile grub.cfg
```

Sestavení vlastního obrazu

```
grub-mkimage -c early-grub.cfg -o grubx64.efi -O x86_64-efi -m memdisk.tar all_video
gfxterm gettext png part_gpt cryptodisk luks gcry_rijndael gcry_sha256 lvm btrfs memdisk
tar configfile gfxterm_background echo
```

UEFI Secure boot

- ochrana proti externí změně dat na disku
- čtyři databáze klíčů

Platform Key	slouží výrobci k aktualizaci ostatních klíčů
Key Exchange Key	klíče dodavatelů software, podepsané PK
db	databáze klíčů/otisků povoleného softwaru
dbx	databáze revokovaného softwaru

- je třeba kompletně vymazat a nahradit vlastní sadou klíčů
- dual-boot spolu s Windows je možný
- nástroje i postupy jsou k dispozici

Sakaki's EFI Install Guide/Configuring Secure Boot

cesnet

cesnet

Děkuji za pozornost

Ondřej Caletka
Ondrej.Caletka@cesnet.cz
https://**Ondřej.Caletka.cz**

Prezentace je již nyní k dispozici ke stažení.